

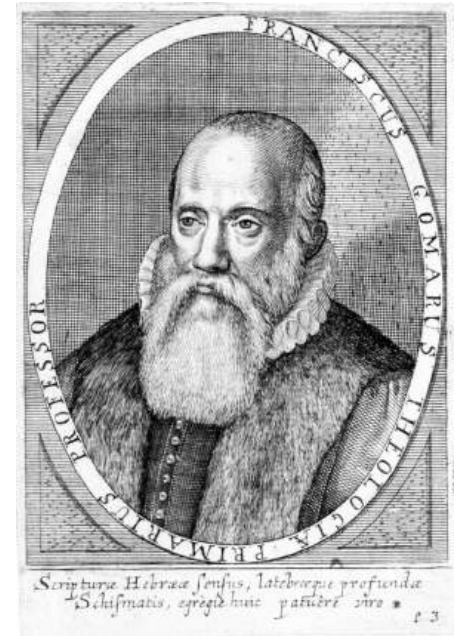
Remonstrantse Kerk Nieuwkoop

1

Jacobus Arminius (1560-1609)

2

Franciscus Gomarus (1563-1641)

3

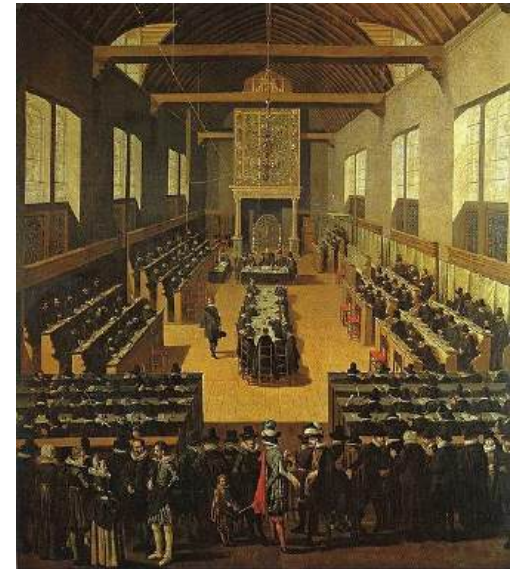
Prins Maurits (1567-1625)

4

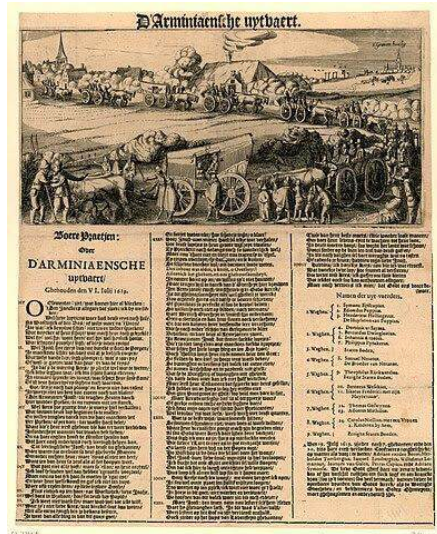
Johan van Oldenbarnevelt (1547-1619)

5

Synode van Dordrecht (1618-1619)

6

3. Tsamen-Sprekinghe tusschen een Remonstrant ende een Contra-Remonstrant

Tsamen-sprekinghe tusschen een Remonstrant ende een Contra-Remonstrant, Van de Uyt-vaert der Remonstranten.
 Can ghesonghen werden, op de wyse van den 66. Psalm. of: Nerio schoonste van uw' Bueren.

R. Lief Buerman, seght my wat voor quanten Verdrijft men dagelijcx uyt het Lant?

C: Die maken dat aen alle canten Het huys des Heeren staet in brant.

R. Ick sagh haer aen voor Predicanten Die Godes Liefde selfs verslont'.

C. Gods Liefd' verslint gheen Remonstranten Al waert schoon dat m'er duysent vont.

R. Nochtans ick heb wel hooren segghen, Dat niemant bet Gods Kerck bemint.

C. Die Godes Kerck aen colen legghen, Hoe souden die wel zijn ghesint?

R Maer soud' ghywel bewijzen connen Dat sulcx de Remonstranten doen?

C Haer hoogh-moet heeft sich onderwonnen

Het Lant vol kettery te broen

R. Wat broense doch voor ketterijen, Waer uyt soo hooghen brant ontstaet?

C. Die't Synodus ghebiet te mijen Als schricklijck en ban-waerdich quaet.

R. Ick can haer Leere niet verlaten, Noch uwe Leere nemen aen.

C. Indien men onse Leer most haten, Het Synodus soud' soo verstaen

R. Ick passe niet op menschen oordeel, Het oordeel Gods sal't my wel doen.

C. Maer sulcke mannen hebben voordeel Die niet en spreken na vermoen.

R. Waer't noch gheweest een op-recht meenen, Maer neen, d'uyt-spraeck was valsch te Dort.

C. Wat seghtghydaer? waerloopt ghy heenen? Of meent ghy datter meer aenschort?

R. Al vry wat meer, de Dortsche Vaders En spraken niet na haer verstand

C. Hoe? Waerent dan een hoop verraders Van d'onghesiene Remonstrant?

R. Sy waeren teghens ons ontsteken Met onversoennelijcken haet

C. Wie leert u sulcken oordeel spreken? De reyne liefde denckt gheen quaed

R. Sy denckt gheen quaet, maer can wel mercken

Hetgheen dat openbaer gheschied

C. Wat deên de Vaders dan voor wercken, Waer aen ghy haer qua meeningh siet?

R. Men heeft het oordeel los ghestreken
 C. Ons reden sijn nau voorghesteld

C. Men heeft uw' schriften hooren
spreken,
Eer't volle vonnis was gheveld
R. Men had ons mond'lingh moeten
hooren,
Nu las-men 'tschrift ter nauwer nood
C. T' was so besloten van te vooren;
Oock was uw' schrift al veel te groot
R. Van dat besluyt was niet ghesproken,
Men gaf ons eerst een ander voet.
C. Die voet is naderhandt ghesproken,
En al de Vaders vonden 't goed
R. Het Synodus was heel gheleghen,
In qua goed-vindingh sonder reën.
C. My docht nochtans het gingh ter
deghen,
Men storte veelerley ghebe'en
R. Men can des Heeren naem wel
noemen, En overtreden Godes Wet
C. Maer onse Vaders moghen roemen,
Dat mond en hart de'en een ghebed
R. O neen; haer heeft te seer ontbroken,

13

t 'voorsitten van den Heylighen gheest
C. Ghebedt en alles is ghesproken,
Als van een volck dat Christus vreest
R. Waer waren vrientschap, liefde, vrede,
Oprechte vruchten van den Gheest?
C. Dees brachten al de Vaders mede,
Sulcx dat'se sijn een hart gheweest
R. Een hart, om alle Remonstranten,
Te stooten uyt haerVaderlandt,
C Men most ghetrouwe dienaers planten
En helpen 't qua ghespuys van cant
R. Eerst had men moeten ondersoecken,
Of onse leer was goedt off quaedt
C. De Vaders hadden uwe boecken,
En sochten self gheen lang' beraet
R. De klokke was voor heen ghegoten,
Dit's d'oorzaeck van die felle brant
C. D'oorzaken zijn uyt u ghesproten,
Niet uyt den Contra-remonstrant
R. Ghy wout ons nergens in verdragen,
Waer dat gheschiet, de noodt waer cleen.

14

C. Men moet de Kettters t'Lant uyt-jaghen,
Op dat Israel woon' alleen.
R. Wy sullen dit gheduldich draghen,
Uyt liefd, tot Christus, en zijn Bruyt.
C. Jae springht oock op de Narre waghen,
En rijt u best de Landen uyt.
R. Wy rijen Uyt, maer Codes plaghen,
Die rijen tot dees Landen in.
C. Wy souden Godes straffe draghen,
Waer uwe dolingh' van ons sin.

15

Ontsnapping dominee Sapma

16

7. Triumph-Lied ter eeren van Dominicus Sapmas Huysvrou

*Triumph-lied ter eeren van Dominicus
Sapmas Huysvrou die hem uut-gheholpen
heeft.*

*Wijse; Die in Godes bewaring sterck,
Psalm 91. Of Ick bid u Godt mijn volle
vreucht.*

Io Triumph, io, io.
Godts Dienaer is't ontkomen,
Die van de Geusen hardt en snoo
Ghevanghen was ghenomen.
Gods Engels lieten Petrus gaen.
Hier synder gheen verschenen,
Die slot oft grendel roerden aen,
Off spraecken, Man gaet henen.

Dominirus schaft sellifs raet
Met syn hert-liev' Egade,
Die hem syn zoete vryheydt baet,

17

Met vrees voor eyghen schade.
Sy had verloff, om altemet
Te sien nae haer ghevanghen,
En ghing, ghelijck dien tandpijn let,
Met doecken om haer wanghen.

Sy gaff haer Man haer vrouws ghewaet;
Bewon haer kinn' met doecken
Hy koos de deur, hy kreeg de straet,
Het Wit van haer besoecken.

Sy bleeff voor hem in hechtenis;
Hy droech de sierke sletten,
Siet hoe subtyl de lieffden is,
Wie soud' haer werck beletten?

18

Johannes Uytenbogaert (1557-1644), door Rembrandt

19

Hendrik Slattius (1585-1623)

20

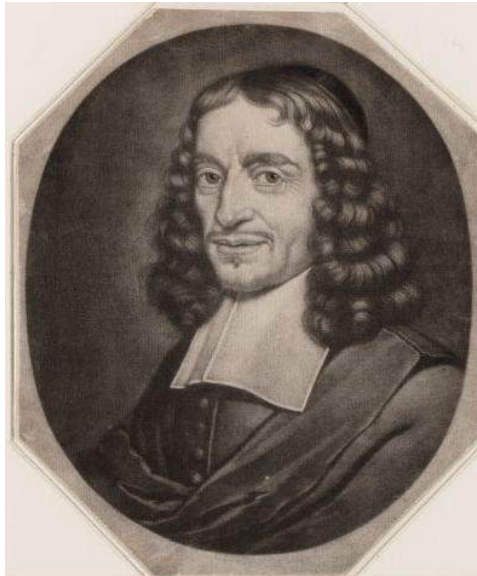
Prins Frederik Hendrik (1584-1647)

21

Rode Hoed Amsterdam, eerste remonstrantse (schuil)kerk

22

Geerardt Brandt
(1626-1685, predikant in Nieuwkoop van 1652-1660)

23

Abraham des Amorie van der Hoeven (1798-1855)

24

Hendrik Nicolaas van Teutem (1802-1889)

Cornelis Petrus Tiele (1830-1902)

